

VINGE

Personuppgiftslagen

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
PERSONUPPGIFTSLAGEN (1998:204)	3
Ny lag	3
Tillämpningsområde	3
Behandling av uppgifter	3
Tillåten behandling	3
Anmälningsskyldighet	4
Överföring av uppgifter utanför EES	4
Tillsyn och sanktioner	4
Äldre manuella personregister	4
Samtycke och information	4
Personuppgiftsombud och biträde	5
Direkt marknadsföring	5
Personnummer	5
Internet och PUL	5
Kontaktpersoner inom Vinge	5

Personuppgiftslagen (1998:204)

Ny lag

Personuppgiftslagen (PUL) utgör en viktig beståndsdel av det nationella regelsystemet på integritetsskyddsområdet. Lagen trädde i kraft den 24 oktober 1998. PUL ersatte den tidigare gällande datalagen (DL) från 1973 och genomförde EG-direktivet 95/46/EG. Den nya lagen innebär förändringar på många punkter och har skapat behov av nya rutiner för de flesta företag. En av de stora skillnaderna i jämförelse med DL är att PUL omfattar alla former av behandling av personuppgifter och inte bara automatisk databehandling av personregister som tidigare. Dessutom upphörde licens- och tillståndsplikten och ersattes i stället av en anmälningsskyldighet.

Tillämpningsområde

PUL är tillämplig på helt eller delvis automatiserad behandling av personuppgifter, men också på manuell behandling, om uppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter, som är tillgängliga för sökning. Med personuppgift avses all slags information som direkt eller indirekt kan hänföras till en levande fysisk person. Med behandling menas alla åtgärder som har att göra med personuppgifter, t ex insamling, registrering, lagring och sammanställning. PUL gäller för personer och företag som är etablerade i Sverige och som ensamma eller tillsammans med andra bestämmer varför och hur personuppgifter skall behandlas, så som personuppgiftsansvariga. Flera kan vara gemensamt personuppgiftsansvariga. Avgörande för lagens territoriella tillämpningsområde är huruvida den personuppgiftsansvarige är etablerad i Sverige eller ej. En juridisk person kan anses vara etablerad i Sverige genom exempelvis en filial eller ett dotterbolag. PUL är under vissa förutsättningar också tillämplig när en personuppgiftsansvarig från ett tredje land (dvs en stat utanför EES) använder sig av utrustning

som finns i Sverige. Lagen gäller dock inte för rent privat behandling av personuppgifter. Bestämmelserna skall inte heller tillämpas om de skulle strida mot grundlagsbestämmelserna om tryck- och yttrandefrihet. Lagen gäller inte heller för behandling av personuppgifter som sker uteslutande för journalistiska ändamål, konstnärligt eller litterärt skapande.

Behandling av uppgifter

PUL anger flera grundläggande krav på behandlingen av personuppgifter, t ex att uppgifterna skall vara adekvata, relevanta och inte fler än nödvändigt. Uppgifterna måste vara riktiga och aktuella samt får inte sparas under längre tid än nödvändigt. Personuppgifter får vidare bara samlas in för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål och får enligt huvudregeln därefter inte behandlas för något ändamål som är oförenligt med det/de ändamål för vilket/vilka uppgifterna samlades in.

Tillåten behandling

Lagen innehåller en uttömmande uppräkningslista av de förutsättningar som är nödvändiga för att behandling av personuppgifter skall vara tillåten. Huvudprincipen är att den registrerade måste ha lämnat sitt samtycke till registreringen. Den registrerade kan dock när som helst återkalla sitt samtycke. I vissa fall är behandling tillåten utan samtycke, t ex om behandlingen är nödvändig för att fullgöra ett avtal med den registrerade eller vid myndighetsutövning. Behandling är också tillåten om en intresseavvägning ger vid handen att den personuppgiftsansvariges berättigade intresse av en behandling väger tyngre än den registrerades intresse av integritetsskydd. Oberoende av om samtycke erfordras eller ej är den personuppgiftsansvarige, med få undantag, skyldig att informera den registrerade bl a om vad uppgifterna skall användas till. Det är i regel förbjudet att behandla vissa särskilt känsliga personuppgifter utan samtycke, däribland uppgifter om politiska åsikter eller hälsa, utom i vissa uppräknade situationer, som t ex för viss behandling inom arbetsrätten.

Anmälningsskyldighet

I samband med att PUL trädde i kraft upphörde licens- och tillståndsförfarandet enligt DL. Enligt PUL måste behandling av personuppgifter som är helt eller delvis automatiserad skriftligen anmälas till Datainspektionen (DI) av den personuppgiftsansvarige innan behandlingen påbörjas. Om ett sk personuppgiftsombud utses behöver man emellertid inte anmäla behandlingen. Det finns också ett flertal undantag från anmälningsskyldigheten, t ex för behandling av personuppgifter som sker efter samtycke från den registrerade, eller om behandlingen avser registrerade som har sådan anknytning till den personuppgiftsansvarige som följer av medlemskap, anställning eller kundförhållande eller liknande.

Överföring av uppgifter utanför EES

Personuppgifter får enligt huvudregeln inte överföras till ett tredje land (dvs ett land utanför EES) om landet ifråga inte har en adekvat nivå för skyddet av personuppgifter. I vissa undantagsfall, t ex om den registrerade lämnat sitt samtycke till överföringen, är dock sådan överföring tillåten.

Tillsyn och sanktioner

DI är tillsynsmyndighet och har bl a rätt att få tillgång till de personuppgifter som behandlas, upplysningar om och dokumentation av behandlingen och säkerhet vid denna. DI kan också vid vite förbjuda t ex fortsatt annan behandling än lagring. Den personuppgiftsansvarige kan bli skadeståndsskyldig gentemot den registrerade vid behandling i strid med PUL. Vissa förfaranden är dessutom straffsanktionerade (med böter och fängelse upp till två år), t ex att lämna osann uppgift, att bryta mot bestämmelserna om behandling av känsliga personuppgifter, att föra över uppgifter till tredje land i strid med lagen och att inte göra erforderlig anmälan till DI. I ringa fall skall dock inte dömas till ansvar.

Äldre manuella personregister

För manuell behandling av personuppgifter som påbörjats före den 24 oktober 1998 skall PUL inte tillämpas fullt ut förrän den 1 oktober 2007.

Samtycke och information

Samtycke är centralt i den nya lagen. Rutiner för inhämtande av samtycke bör därför inrättas inom ett företag. Med samtycke avses en frivillig, särskild och otvetydig viljeyttring, genom vilken den registrerade godtagit behandlingen av personuppgifter. Ett passivt eller hypotetiskt samtycke räcker inte. Den registrerade måste före samtycket få information för att kunna bedöma för- eller nackdelarna med behandlingen och sina rättigheter enligt PUL. Att samtycket skall vara särskilt betyder att det bara gäller för den särskilda behandling och för det ändamål som det avser. Muntligt såväl som skriftligt samtycke är giltigt även om någon form av dokumenterat samtycke är att rekommendera ur bevissynpunkt. När personuppgifter samlas in, antingen från personen själv eller från någon annan källa, skall den registrerade informeras om den personuppgiftsansvariges identitet, ändamålet med behandlingen samt få nödvändig information för att kunna ta tillvara sina rättigheter i samband med behandlingen. Information behöver dock inte lämnas om sådant som den registrerade redan känner till eller om det finns bestämmelser i annan lag om att uppgifter inte får lämnas ut. Den personuppgiftsansvarige är också skyldig att en gång per år gratis lämna besked om personuppgifter till var och en som ansöker om detta. Den personuppgiftsansvarige är skyldig att på begäran av den registrerade snarast rätta, spärra eller utplåna personuppgifter som behandlats i strid med PUL.

Personuppgiftsombud och biträde

För att slippa anmäla behandling av personuppgifter till DI kan man utse ett personuppgiftsombud. Ett sådant ombud är en fysisk person som skall anmälas till DI. Om ombudet entledigas skall detta också anmälas. Ett personuppgiftsombud skall självständigt se till att den personuppgiftsansvarige behandlar personuppgifterna på ett lagligt och korrekt sätt. Ombudet skall också bli föra ett register över de behandlingar som utförs av den personuppgiftsansvarige. Om ett s k personuppgiftsbiträde, t ex en servicebyrå, anlitas för att behandla personuppgifter för den personuppgiftsansvariges räkning får detta bara ske i enlighet med instruktioner från den personuppgiftsansvarige. Det skall också finnas ett skriftligt avtal som reglerar uppdraget. Observera dock att det alltid är den personuppgiftsansvarige som bär det rättsliga ansvaret gentemot den registrerade för behandlingen av personuppgifter.

Direkt marknadsföring

Även om det skulle vara tillåtet med behandling av personuppgifter utan att samtycke har inhämtats, får behandling inte ske för direkt marknadsföring om den registrerade skriftligen har anmält hos den personuppgiftsansvarige att han motsätter sig sådan behandling. Den personuppgiftsansvarige skall dessutom bevaka och respektera ev. ”opt-outregister” för direktmarknadsföring .

Personnummer

Uppgifter om personnummer får behandlas utan samtycke bara när det är klart motiverat med hänsyn till ändamålet med behandlingen, vikten av en säker identifiering eller något annat beaktansvärt skäl. Det är inte tillåtet att använda personnummer på datautskriften eller visa upp sådana på en datorskärm om inte denna behandling är klart motiverad med hänsyn till något beaktansvärt skäl. Bestämmelserna om personnummer motsvarar dem som fanns i DL.

Säkerhet

Den personuppgiftsansvarige skall vidta lämpliga tekniska och organisatoriska säkerhetsåtgärder för att skydda de personuppgifter som behandlas.

Internet och PUL

EG-direktivet, som låg till grund för PUL, utarbetades under tidigt 90-tal. Vid denna tidpunkt hade Internet ännu inte lämnat universitetsvärlden och en mängd förhållanden och problem, specifika för Internet, behandlades inte vid framarbetandet av direktivet. PUL har därför på senare år varit föremål för vissa förändringar. Den 1 januari 2000 justerades exempelvis reglerna rörande överföring av personuppgifter till tredje land. Lagstiftaren har vidare genom formuleringarna i PUL lämnat många frågor rörande integritetsskydd på Internet åt rättstillämpningen av reglerna.

Vinge har omfattande verksamhet inom IT-, tele- och mediaområdena.

För ytterligare information, kontakta någon av nedanstående personer

Stockholm

Björn Gustavsson
Carl Johan af Petersens
Karin Grauers
Stefan Widmark
Per Eric Alvsing

Göteborg

Ulf Ohrling

Malmö

Erik Gabrielsson

Helsingborg

Krister Azelius